

Dunaújvárosról

[Gazdasági élet](#)

[Turisztika](#)

[Jelképek](#)

[Fejlődő Dunaújváros című kiadvány](#)

[DUNAÚJVÁROS című kiadvány \(angol fordítással\) 2015.](#)

[A Városkalauz kiadványában szerepel Dunaújváros](#)

[Rövid tájékoztató városunkról](#)

[Ötvenes évek épületei](#)

[Testvérvárosaink](#)

Történet

A város a Mezőföld délkeleti szélén, a Duna jobb oldalán, a Pentelei-löszparton terül el, Budapestről 67 km-re. A főváros felől a 6-os főközlekedési úton és vasúton, Székesfehérvár felől a 62-es autópályán közelíthető meg. A 150 m tengerszint feletti magasságban települt várost keleten a Duna mintegy 10 km-es szakaszon határolja, nyugatról pedig szelíd dombvidék övezi.

A feltárt leletek is bizonyítják, már az őskorban is lakott volt ez a terület. Az első jelentős település, amely mintegy hét évszázadon át virágzott, a bronzkorban alakult ki. Hatalmas tárgyi leletanyag maradt fenn a római korból is, amelyek arról árulkodnak, hogy az itt kiépült Intercisa nevű római katonai tábor a hozzá kapcsolódó polgárvárossal jelentős szerepet játszott a római birodalom keleti határának, a limesnek a barbár támadások elleni védelmében.

A honfoglaló magyarok a X. század elején telepedtek meg a térségben. A későbbi korból származó ásatások tárták fel a Dunaújváros elődjének tekinthető, már az Árpád-korban is létező, máig fennálló Pentelét, amely egy középkori görög szentről, Szt. Pantaleonról kapta a nevét.

A falu 1541-től 1688-ig volt török uralom alatt, a 15 éves háború alatt pedig a lakosság teljesen kipusztult. A betelepítések során - több Duna menti településhez hasonlóan - a magyar lakosságot rácok váltották fel. Amikor pedig a Duna menti községek jobbágysai megtagadták a labancoknak a szolgálatot, Pentele is német megszállás alá került és újból elnéptelenedett.

A pentelei rác lakosság részt vett a Rákóczi-szabadságharcban, amelynek leverése után a falu újra kiürült volna, ha nem hoznak magyar telepeseket a községbe. Ezt követően azonban a település fejlődésnek indult. Az 1831-es kolerajárvány után a jobbágyok helyzetének romlása ugyan lázadáshoz vezetett - ennek vezetője Szórád Márton csizmadiamester volt -, ám közben 1830-ban a község jogot szerez évente négy országos és hetente két hetivásár tartására. Megyei vizsgálat után az uralkodó, a későbbi palotapuccsal megbuktatott "jóságos" V. Ferdinánd 1833-ban (ismét) mezővárosi rangot ad Pentelének.

Az 1848-49-es szabadságharc idején a város népe Kossuth zászlaja alatt harcolt: a "nemzeti őrsereg" 1848. május 28-án befejezett összeírása szerint a nemzetőrségnek 237 tagja lett (fegyvergyakorlatra alkalmas közülük 223 személy); a szabadságharc idején a nemzetőrök és a népfelkelők felügyelték a dunai átkelőt és a Buda-Eszék út pentelei szakaszát. A szabadságharc bukása után letartóztatták Téglás János bírót és bebörtönözték a város forradalmi szemléletű

jegyzőjét, Varga Mihályt. A lakosság nagy része mezőgazdasági bérmunkás sorba kényszerült. A kiegyezést követő közigazgatási változások során 1870-ben Dunapentelét a nagyközségek közé sorolták.

Ekkor költözött véglegesen Pentelére a település szellemi arculatának korabeli legjelentősebb formálója, Rosti Pál világutazó, útikönyv-író, földrajz- és néprajztudós, az első magyar fotográfusok egyike. (A Pesten született tudós fotográfust a pentelei római katolikus temetőben helyezték örök nyugalomra.) A település másik - itt született - híres személyisége: Pentelei Molnár János, festőművész (1878-1924).

A Magyar Dolgozók Pártjának Központi Vezetősége 1949 végén hozott döntést egy új, gigantikus vaskohászati kombinát és a hozzá kapcsolódó lakótelep felépítéséről, amelynek célja az volt, hogy megteremtse a hazai szocialista nehézipart.

A kezdetben Mohács környékére álmodott beruházásnak a megromlott magyar-jugoszláv kapcsolatok miatt új helyszínt kerestek, így esett a választás a Mezőföldi-plató szélén álló településre: az első ötéves terv legjelentősebb beruházásaként kezdődött tehát az új város - akkori nevén Sztálinváros - építése, melynek neve - 1961-től - Dunaújváros. A Sztálin vasműből Dunai Vasmű, majd Dunaferri Rt. lett, a vállalatcsoport ma is az ország egyik legjelentősebb ipari komplexuma, amelynek nagy szerepe van abban, hogy a város az elmúlt évtizedekben megtalálta reális helyét az ország gazdasági-kulturális életében és a Mezőföld keleti részének jelentős központjává vált.

Dunaújváros - Egy perc Magyarország